

[סגור חלון](#)

דעה: השלכות הקורונה על הכלכלה העולמית

נזקי הקורונה על הכלכלה הבינלאומית הם קשים ויהיו קשים יותר עם חלוף הזמן •
 ההשלכות הן גם בתחום האנרגיה: היות שהנגיף פוגע בסחר העולמי, הוא מצמצם את
 התחבורה הימית והיבשתית - ולכן גם את הביקוש באנרגיה
 ד"ר עמואל נבון 22/3/20

נגיף הקורונה התפשט לכל אזורי העולם ולמעלה מ-120 מדינות; מספר הנגועים (למעלה מ-200,000 נכון להיום) מכפיל את עצמו כל חמישה ימים; והוא גבה למעלה מ-9,000 קורבנות. הנגיף התחיל בסין והתפשט בצורה אקספוננציאלית במדינות כמו איראן, איטליה ודרום קוריאה.

ההשלכות הכלכליות הן הרסניות והן צפויות להיות קשות יותר בחודשים הבאים אם הנגיף לא ייעצר. בחודש פברואר, הייצור בסין ירד לרמה הנמוכה ביותר מאז שנת 2004. הכלכלה הסינית צפויה להתכווץ בחודש הנוכחי, בפעם הראשונה מאז שנת 1976. מספר כלכלנים מזהירים שהנגיף עלול להוריד עד 10% משיעורי הצמיחה באירופה ובארה"ב אם הנגיף ימשיך להתפשט. הבורסות רושמות ירידות חדות ומתמשכות.

נזקי הקורונה על הכלכלה הבינלאומית הם קשים ויהיו קשים יותר עם חלוף הזמן. ממשלת איטליה הטילה סגר על המדינה כולה, דבר שהשבית את הכלכלה השמינית בעולם. הבורסה של ניו יורק רשמה את הצניחה הקשה ביותר זה עשור. ההשלכות הן גם בתחום האנרגיה. היות והנגיף פוגע בסחר העולמי הוא מצמצם את התחבורה הימית והיבשתית ולכן גם את הביקוש באנרגיה. תופעה זו גורמת לירידה במחירי הנפט, דבר שיוצר פשיטות רגל בתעשיות הנפט. מדינות שהכנסותיהן תלויות בעיקר בנפט (כגון ונצואלה, איראן, ומדינות אפריקה רבות) ייפגעו כלכלית ופוליטית.

ישנה גם אי-ודאות הולכת וגוברת בשווקים הפיננסיים. מה שהתחיל עם תזוזות בשווקים הפיננסיים הפך לצניחה ואף לפאניקה. האינדקס של S&P 500 ירד ב-19% בשבועיים הראשונים של חודש מרץ (המשמעות היא מחיקה של 5 טריליארד דולר שהושקע בשווקים הפיננסיים). המתח בשווקים הפיננסיים נובע לא רק מהתפשטות הנגיף ומהטלת סגר על איטליה כולה, אלא גם מחוסר ודאות לגבי מחירי הנפט בטווח הקצר בשל אי-הסכמה בין רוסיה לבין סעודיה על כמות הנפט שיש ליצור כדי לייצב את מחירי הנפט. סעודיה לא הסכימה לצמצם את התפוקה, דבר שעלול להוריד את מחירי הנפט העולמיים ולגרום לנזקים כלכליים עבור תעשיות שהכנסותיהן תלויות במחירי הנפט.

הנגיף פוגע בתפוקה, במסחר ובתיירות. הירידה ברווחיות החברות הנסחרות תדחוף את המשקיעים לכיוון של אגרות חוב ממשלתיות, דבר שיצמצם את מקורות המימון של הבנקים ושל החברות, ושלעול לצור מעגל קסמים קטלני. למעגל זה מצטרפים הפיטורים, הורדות שכר, והירידה בצריכה. פגיעת הקורונה בכלכלה הבינלאומית הולכת להיות קשה באופן חסר תקדים, פגיעה שתהיה ככל הנראה קטלנית יותר מאשר המשבר הפיננסי הגלובלי של 2008-2009. מחקר של הבנק העולמי מראה כי מאז שנת 1960 היו 13 מקרים של ירידת התל"ג של 5% במדינות העשירות, ורק שלושה מקרים של ירידה של 7% (פינלנד ב-2009, יוון ב-2011 וב-2012). לא היו מקרים של ירידה ב-10% בתל"ג, אך מספר כלכלנים מזהירים שירידה בסדר גודל זה עלולה להתרחש בשנת 2020 כתוצאה ממשבר הקורונה.

התפשטות של נגיף כה קטלני בצורה כה נרחבת בכלכלה בינלאומית כה גלובלית היא תופעה חסרת תקדים. איטליה הוכתה על ידי הנגיף עוד לפני שהתוצר הלאומי שלה הספיק לחזור לרמתו שלפני המשבר של 2008-2009. ה"מרד הפופוליסטי" באירופה, שהחל כתוצאה מהמשבר הוא, עלול להחריף בעקבות המשבר הנוכחי. ייתכן שבסין, שממנה פרץ הנגיף, הלגיטימיות והשליטה של המפלגה הקומוניסטית ייפגעו, ושהמרד הפוליטי אשר התחיל

בהונג קונג (אומנם מסיבות אחרות) יתרחב לערים אחרות. המדינות הדמוקרטיות אשר נדבקו ע"י "הנגיף הסיני" נאלצות כעת לאמץ את השיטות הסיניות של בידוד דרקוני ושל ריגול אחרי האזרחים. היחסים בין סין לבין המערב ידרדרו כתוצאה ממשבר הקורונה הרבה מעבר למחלוקת סביב חברת וואוויי וסביב מלחמת הסחר.

הכותב הוא עמית במכון ירושלים לאסטרטגיה וביטחון (JISS)